

De la fàbrica al sistema cultural

Publicat per [Interacció](#) [1] el 11/04/2018 - 12:04 | Última modificació: 30/06/2026 - 10:51

Què passa perquè una antiga fàbrica tèxtil es converteixi en una infraestructura cultural de ciutat? El cas de Roca Umbert mostra que la transformació d'un espai industrial no consisteix només a rehabilitar edificis. Implica definir una funció pública, construir aliances, sostenir processos de creació i trobar un encaix entre patrimoni, cultura i comunitat.

L'article d'Ester Prat Armadans reconstrueix la trajectòria de Roca Umbert Fàbrica de les Arts, l'antic complex tèxtil de Granollers que, després del tancament definitiu de l'activitat industrial el 1991, va iniciar un llarg procés de reconversió cultural. Més que descriure un equipament concret, el text permet entendre l'emergència d'una nova generació d'infraestructures culturals nascudes de la reutilització del patrimoni industrial.

L'autora situa aquesta experiència dins el moviment internacional de les anomenades «fàbriques de les arts», espais que van aparèixer a Europa durant els anys setanta a partir de l'ocupació i reutilització d'antigues instal·lacions industrials per part de creadors i col·lectius culturals. La seva singularitat rau en la combinació de producció, experimentació, exhibició i relació amb el territori.

En el cas de Granollers, el projecte va evolucionar gradualment fins a configurar un sistema format per equipaments, programes i línies de treball diverses. Arts visuals, música, arts en moviment, cultura popular, patrimoni industrial, indústria cultural creativa, biblioteca i formació conviuen sota una mateixa estructura. Aquesta diversitat és presentada com un dels trets distintius de Roca Umbert respecte d'altres centres especialitzats en una única disciplina artística.

Vista aèria de Roca Umbert. La dimensió física del recinte ajuda a entendre l'ambició d'un projecte que integra patrimoni industrial, creació artística, cultura popular, biblioteca, formació i indústria cultural en un únic espai urbà.

Una de les aportacions més interessants del text és la reflexió sobre la naturalesa d'aquests equipaments. Roca Umbert no es defineix únicament com un espai de programació cultural, sinó com una infraestructura de suport als processos de creació, a les residències artístiques, a la producció cultural i a la participació ciutadana. La centralitat del procés per damunt del producte acabat apareix com un dels principis que orienten el projecte.

L'article també identifica alguns dels reptes que afronten les fàbriques de les arts: la dependència del finançament municipal, la fragilitat dels marcs de suport a la creació contemporània, la necessitat de consolidar models de governança estables i la dificultat de combinar la lògica institucional amb la capacitat d'adaptació que exigeixen les pràctiques culturals contemporànies.

El text permet observar una qüestió clau: la transformació d'una fàbrica en equipament cultural és només el punt de partida. El repte real consisteix a convertir aquell patrimoni recuperat en una infraestructura capaç de sostenir creació, coneixement, comunitat i desenvolupament cultural al llarg del temps.

Referència

Prat Armadans, E. (2018). Roca Umbert: de fàbrica tèxtil a fàbrica de les arts. Revista del Centre d'Estudis de Granollers, 22, 7–38.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Imatge: Vista aèria de la fàbrica, 2018. Autor: Roger Franch.

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: arts i creació

Etiquetes: patrimoni cultural

Etiquetes: gestió cultural

Etiquetes: desenvolupament territorial

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2018/fabrica-sistema-cultural>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/adminracorocaumbert.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7500>